

**Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва**

**СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента**

СУЧАСНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ В ОБРАЗОТВОРЧОМУ МИСТЕЦТВІ

**підготовки Магістра
спеціальності В4 «Образотворче мистецтво та реставрація»
освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво та візуальні практики»**

Луцьк-2026

Силабус освітнього компонента **«СУЧАСНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ В ОБРАЗОТВОРЧОМУ МИСТЕЦТВІ»** підготовки магістра галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки, спеціальності В4 «Образотворче мистецтво та реставрація», за освітньо-професійною програмою «Образотворче мистецтво та візуальні практики».

Розробник: Ольга КАЛЕНЮК, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого мистецтва, доцент

Гарант освітньо-професійної програми:

Олександр БЕРЛАЧ

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва

протокол № 8 від 26. 01. 2026 р.

Завідувач кафедри:

Тетяна ПРОКОПОВИЧ

© Кленюк О. М., 2026 р.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 120/ 4	Спеціальність В 4 «Образотворче мистецтво та реставрація»	Рік навчання 1
ІНДЗ: <u>немає</u>	Освітньо-професійна програма «Образотворче мистецтво та візуальні практики» Магістр	Семестр 2-ий
		Лекції 10 год.
		Практичні 14 год.
		Самостійна робота 88 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

Каленюк Ольга Миколаївна

Науковий ступінь *кандидат педагогічних наук*

Вчене звання *доцент кафедри образотворчого мистецтва*

Посада *доцент*

Контактна інформація (+38 050 206 75 71, konlyair@gmail.com)

Дні занять (<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>)

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

У процесі вивчення вибіркового освітнього компонента студенти ознайомлюються із сучасними методами навчання в образотворчому мистецтві у закладах вищої освіти, які слугуватимуть основою їхньої майбутньої художньо-педагогічної діяльності.

Дисципліна спрямована на формування здатності поєднувати мистецьку практику з сучасними освітніми підходами, розуміння дидактичних можливостей художніх технік, творчих методів і технологій навчання в мистецькій освіті.

Особлива увага приділяється розвитку педагогічного та художнього мислення, педагогічної творчості, здатності до інтерпретації мистецьких явищ у навчальному процесі,

формуванню професійно значущих якостей, педагогічної етики та психолого-педагогічної культури майбутніх викладачів мистецьких дисциплін.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі визначається системою загальних і фахових компетентностей освітньої програми.

У процесі вивчення освітнього компонента студенти опановують сучасні методи навчання в мистецькій освіті як складник формування педагогічної майстерності викладача образотворчого мистецтва.

2. Мета і завдання освітнього компонента. Soft skills

Мета освітнього компонента – формування фахівців, здатних аналізувати та здійснювати художньо-педагогічну діяльність у закладах вищої мистецької освіти на основі сучасних тенденцій розвитку художньо-педагогічних знань.

Завдання освітнього компонента – вивчення та аналіз сучасних методів навчання в образотворчому мистецтві.

3. Soft skills. Креативне мислення, критичне мислення, комунікаційні навички, емоційний інтелект, адаптивність до нових освітніх технологій.

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. <i>Теоретико-методологічні основи сучасної мистецької освіти</i>						
Тема 1. Сучасні парадигми мистецької освіти.	10	2		20	2	
Тема 2. Художник як педагог: сучасні моделі викладання мистецтва (менторство, тьюторство, студійна педагогіка)	16	2	2	14	2	IPC/20
Тема 3. Метод Баухаузу і його вплив на сучасну мистецьку освіту.	16	2	4	14		IPC/20
Разом за модулем 1 (годин)	46	6	6	48	4	
Змістовий модуль 2. <i>Цифрові та міждисциплінарні практики у мистецькій освіті</i>						
Тема 4. Цифрова трансформація мистецької освіти (AI, digital art education, онлайн-формати)	8	2	4	20	2	P/20
Тема 5. Інтердисциплінарні практики у сучасному мистецтві та освіті (мистецтво + дизайн + медіа + культура)	8	2	4	20	2	IPC/ 20
Контрольна робота						20
Разом за модулем 2 (годин)	24	4	8	40	4	
Всього годин / Балів	120	10	14	88	8	100

* IP – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента.

* KP – контрольна робота.

Практичні завдання.

Тема 1. Сучасні парадигми мистецької освіти.

Тема 2. Художник як педагог: сучасні моделі викладання

1) Теоретико-аналітична робота: дослідити та проаналізувати одну або декілька сучасних методик навчання мистецтва (studio-based learning, mentoring, авторські мистецькі школи, сучасні освітні арт-практики тощо).

Результати дослідження подаються у вигляді: письмового аналітичного опису (реферат) та мультимедійної презентації.

Тема 3. Баухауз і сучасна мистецька освіта

2). Практична робота : *Творче завдання + аналітичний коментар*

Завдання:

Створити творчу роботу за принципами Баухауз (форма / матеріал / експеримент)

Тема 4. Цифрова трансформація мистецької освіти

3). Практична робота: *Створення цифрового освітнього продукту*

Завдання:

Створити цифровий навчальний матеріал (відео, презентація, міні-курс, digital demo).

Тема 5. Інтердисциплінарні практики

4). Практична робота: *Концепція міждисциплінарного мистецького проєкту*

Завдання:

Розробити концепцію арт-проєкту, що поєднує мистецтво з іншою сферою (дизайн / культура / технології / соціальна тематика).

Контрольна робота

Контрольна робота передбачає усне виконання теоретико-аналітичних завдань за основними темами дисципліни. Здобувач освіти повинен продемонструвати розуміння сучасних підходів до мистецької освіти, знання педагогічних методик, здатність аналізувати освітні мистецькі практики та застосовувати отримані знання у професійній діяльності.

Контрольна робота проводиться в усній формі. Здобувачу пропонується відповісти на два теоретичні питання з переліку питань, винесених на підготовку.

Питання до підготовки до контрольної роботи

1. Сучасні парадигми мистецької освіти: основні характеристики.
2. Відмінності традиційної та сучасної мистецької освіти.
3. Роль творчості у професійній підготовці митця-педагога.
4. Studio-based learning: сутність та освітні можливості.
5. Художник як педагог: сучасні моделі професійної діяльності.
6. Менторство у мистецькій освіті.
7. Авторські мистецькі школи як освітні моделі.
8. Проєктне навчання у мистецькій освіті.

9. Основні принципи педагогіки Баухауз.
10. Роль експерименту у системі навчання Баухауз.
11. Значення роботи з матеріалом у методах Баухауз.
12. Вплив Баухауз на сучасну мистецьку освіту.
13. Роль цифрових технологій у мистецькій освіті.
14. Цифрові освітні ресурси у підготовці митців.
15. Онлайн та змішане навчання у мистецькій освіті.
16. Переваги та ризики цифровізації мистецької освіти.
17. Інтердисциплінарні практики у сучасному мистецтві.
18. Поєднання мистецтва з іншими галузями знань у навчанні.
19. Мистецький проєкт як форма освітньої діяльності.
20. Значення міждисциплінарного підходу для сучасного художника.

5. *Теми для самостійного опрацювання.*

1. Порівняльний аналіз традиційної академічної та сучасної мистецької освіти
2. Studio-based learning у мистецькій освіті (практика студійного навчання).
3. Проєктне навчання у мистецькій освіті.
4. Міждисциплінарні практики у сучасному мистецтві (мистецтво + дизайн + медіа)
5. Освітній потенціал музейної педагогіки
6. Портфоліо як метод оцінювання результатів навчання у мистецькій освіті
7. Критика та самоаналіз художніх робіт як метод навчання
8. Роль художника-ментора в освітньому процесі

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувачів освіти.

Для успішного засвоєння відповідних фахових компетентностей з даного освітнього компонента студент-магістр зобов'язаний відвідувати усі аудиторні заняття та виконувати завдання згідно навчального плану та силабусу дисципліни та відповідально відноситись до своїх обов'язків. Студент у поточному оцінюванні може отримати додатково 1 бал до теми за активність у обговоренні лекційних занять.

Силабус розроблено згідно [2025 Положення про організацію освітнього процесу на першому \(бакалаврському\) та другому \(магістерському\) рівнях вищої освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#)

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком навчання згідно [2025 ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#) за погодженням із керівником курсу та деканатом факультету.

Оцінювання знань здобувача освіти здійснюється згідно [2025 ПОЛОЖЕННЯ про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#)

Згідно з [2024 ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#) Замість окремих видів практичної поточної роботи, за рішенням викладача, здобувачу може бути зарахована участь у наукових, мистецько-освітніх або методичних заходах (конференції, виставки, освітні проєкти, майстер-класи,

публікації, розробка авторських методичних матеріалів) за умови представлення результатів діяльності в період вивчення дисципліни.

Критерії оцінювання практичних робіт (20 балів).

Відмінно (18–20 балів) – завдання виконано повністю, продемонстровано глибоке розуміння теоретичного матеріалу, високий рівень практичних навичок, творчий підхід, самостійність виконання, якісне представлення результату роботи.

Дуже добре (15–17 балів) – завдання виконано повністю, теоретичний матеріал засвоєно добре, практична частина виконана якісно, можливі незначні неточності у виконанні або представленні результатів.

Добре (12–14 балів) – завдання виконано частково або з окремими помилками, теоретичні знання застосовано не в повному обсязі, практична реалізація потребує доопрацювання, творчий підхід виражений недостатньо.

Задовільно (8–11 балів) – завдання виконано частково, знання теоретичного матеріалу поверхневі, практична частина виконана з помилками, недостатня самостійність виконання.

Незадовільно (1–7 балів) – завдання не виконано або виконано неправильно, відсутнє розуміння змісту завдання, практичні навички не продемонстровані.

Критерії оцінювання контрольної роботи (20 балів).

Відмінно (18–20 балів) – здобувач освіти повністю розкриває зміст обох питань, демонструє глибоке розуміння теоретичного матеріалу, вільно використовує професійну термінологію, аргументовано висловлює власну позицію, наводить приклади з мистецько-освітньої практики, логічно та послідовно будує відповідь.

Дуже добре (15–17 балів) – здобувач освіти розкриває зміст обох питань, демонструє достатньо повне знання матеріалу, правильно використовує професійну термінологію, допускає незначні неточності у формулюваннях або прикладах.

Добре (12–14 балів) – здобувач освіти розкриває основний зміст питань, але відповідь є недостатньо глибокою, теоретичні знання застосовує частково, допускає окремі помилки, відповідь потребує уточнення або доповнення.

Задовільно (8–11 балів) – здобувач освіти демонструє фрагментарне знання матеріалу, відповідає неповно, допускає помилки у поясненнях, відчуває труднощі у використанні професійної термінології.

Незадовільно (1–7 балів) – здобувач освіти не розкриває зміст питань, не володіє основними поняттями дисципліни, допускає суттєві помилки, не може сформулювати відповідь.

Політика щодо академічної доброчесності.

Викладання дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Практичні роботи студентів мають бути оригінальними творами власного виконання. Теоретичні – ґуртуватися на основі власних міркувань та умовиводів. міркуваннями. Приклади можливої академічної недоброчесності у практичних завданнях – використання робіт, які не виконані власноруч, у теоретичних – відсутність посилань на використані джерела, використання текстів без відповідних посилань. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, повторне проходження відповідної теми або змістового модуля).

Викладач і здобувач освіти мають дотримуватись [ст. 42 Закону України «Про освіту»](#). Усі здобувачі освіти повинні ознайомитись із основними положеннями [Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки та Ініціативою академічної доброчесності та якості освіти – Academic IQ](#).

Політика щодо дедлайнів та перекладання.

Поточні роботи оцінюються після завершення вивчення відповідної теми. У разі несвочасного подання роботи оцінка може бути знижена на 1–2 бали. У разі відсутності здобувача освіти на лекційному занятті з відповідної теми викладач має право знизити оцінку за поточне завдання на 1–2 бали.

Здобувач освіти має право звертатися до викладача за додатковими роз'ясненнями щодо змісту дисципліни та практичних завдань у робочий час усно або електронною поштою. За потреби викладач проводить консультації з питань виконання самостійної роботи. Відвідування консультацій є добровільним.

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг здобувач може дібрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати якусь тему тощо).

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю з ОК «Сучасні методи навчання в образотворчому мистецтві» є залік.

Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної та позааудиторної роботи. Залік виставляється за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав усі види робіт, які визначено силабусом ОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів). У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100. У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права доздавати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

При виставленні заліку викладач [керується 2025 ПОЛОЖЕННЯ про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#) залік зараховується за оцінюванням усіх виконаних завдань за програмою освітнього компонента як у процесі занять за розкладом, так і у процесі проведення заліку у призначений термін.

Залік передбачає письмове опитування.

Питання до заліку

1. Охарактеризуйте основні тенденції розвитку сучасної мистецької освіти.
2. Поясніть відмінності між традиційними та інноваційними підходами у мистецькому навчанні.
3. Розкрийте значення творчого компоненту у підготовці майбутнього художника-педагога.
4. Охарактеризуйте особливості студійної моделі навчання у мистецькій освіті.
5. Поясніть роль художника як викладача у сучасному освітньому середовищі.
6. Охарактеризуйте сучасні педагогічні підходи до викладання мистецтва.
7. Назвіть та поясніть основні педагогічні принципи школи Баухауз.
8. Поясніть значення експерименту у мистецькому навчанні на прикладі Баухауз.
9. Охарактеризуйте вплив роботи з матеріалом на формування творчого мислення.
10. Поясніть значення практикоорієнтованого навчання у мистецькій освіті.
11. Охарактеризуйте роль цифрових технологій у підготовці сучасного митця.
12. Назвіть приклади використання цифрових ресурсів у мистецькій освіті.
13. Поясніть особливості дистанційного та змішаного навчання у мистецькій освіті.
14. Охарактеризуйте позитивні та проблемні аспекти цифровізації мистецької освіти.
15. Поясніть сутність міждисциплінарного підходу у сучасному мистецтві.
16. Охарактеризуйте можливості поєднання мистецтва з іншими галузями знань.
17. Розкрийте значення мистецького проєкту як форми освітньої діяльності.
18. Поясніть роль творчих проєктів у професійному становленні художника.
19. Охарактеризуйте значення рефлексії у процесі мистецького навчання.
20. Поясніть роль аналізу власної творчої діяльності у професійному розвитку митця.
21. Розкрийте сутність компетентнісного підходу у мистецькій освіті.
22. Поясніть значення практичної діяльності у формуванні професійних умінь художника.
23. Охарактеризуйте роль візуальної культури у сучасному освітньому процесі.
24. Поясніть вплив глобалізаційних процесів на мистецьку освіту.
25. Розкрийте значення індивідуального підходу у підготовці митця.
26. Поясніть роль творчої самостійності у професійному розвитку художника.
27. Охарактеризуйте проєктну діяльність як метод навчання у мистецькій освіті.
28. Поясніть значення колективної творчої роботи у мистецькому навчанні.
29. Розкрийте значення мистецького середовища у формуванні професійних компетентностей.
30. Поясніть роль творчих експериментів у мистецькій освіті.
31. Охарактеризуйте значення художньої інтерпретації у навчальному процесі.
32. Поясніть роль аналізу мистецьких творів у професійній підготовці митця.
33. Розкрийте значення музейного простору як освітнього середовища.
34. Поясніть роль виставкової діяльності у професійному розвитку художника.
35. Охарактеризуйте сучасні вимоги до професійної підготовки художника-педагога.
36. Поясніть значення педагогічної рефлексії у професійній діяльності викладача мистецтва.
37. Розкрийте значення інтеграції мистецьких дисциплін у сучасній освіті.
38. Поясніть роль культурного контексту у мистецькій освіті.
39. Охарактеризуйте значення авторського стилю у професійній діяльності художника.
40. Поясніть значення творчого мислення у професійній діяльності митця.

Критерії оцінювання заліка

Оцінка за 100-Бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою
90-100	« Відмінно ». Здобувач освіти демонструє глибокі та системні знання теоретичного матеріалу, вільно оперує професійною термінологією, аргументовано аналізує мистецько-педагогічні явища, здатний застосовувати знання у професійній діяльності, демонструє самостійність мислення та творчий підхід.
82-89	« Дуже добре ». Здобувач освіти добре володіє теоретичним матеріалом, правильно застосовує професійні поняття, може аналізувати мистецько-освітні процеси, допускає незначні неточності у відповідях.
75-81	« Добре ». Здобувач освіти володіє основним теоретичним матеріалом, розуміє базові педагогічні та мистецькі поняття, частково застосовує знання на практиці, відповіді потребують уточнення або деталізації.
67 -74	« Задовільно ». Здобувач освіти має фрагментарні знання матеріалу, відтворює основні поняття без глибокого аналізу, допускає помилки у поясненнях, демонструє недостатню самостійність мислення.
60-66	« Достатньо ». Здобувач освіти має мінімально необхідні знання, орієнтується лише в основних положеннях дисципліни, відповідає неповно, потребує допомоги викладача при формулюванні відповіді.
1-59	« Незадовільно ». Здобувач освітине володіє основними поняттями дисципліни, не може пояснити базові положення курсу, допускає суттєві помилки, не здатний застосувати знання на практиці

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література

1. Бішоп К. Штучні пекла: партисипативне мистецтво та політика глядацтва. Київ : ArtHuss, 2021. 384 с.
2. Брайсон Н. Погляд і живопис: логіка образу. Київ : ArtHuss, 2019. 256 с.

3. Гнатюк М. В. Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво (основи образотворчої грамоти) : навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ : Ярина, 2016. 196 с.
4. Каленюк О. М. Важливі чинники у формуванні нової освітньої програми мистецької галузі. 2024. С. 52–58.
5. Каленюк О. М. Використання методу моделювання в навчальній діяльності майбутніх художників-педагогів. Педагогічні науки. 2015. № 3. С. 55–63.
6. Каленюк О. М. Виховний вплив сакрального мистецтва на формування духовності майбутнього художника-педагога. Черкаси : ЧНУ, 2012. С. 120–126.
7. Каленюк О. М. Декоративно-прикладне мистецтво : програма нормативної навчальної дисципліни. Луцьк : СНУ ім. Лесі Українки, 2017. 24 с.
8. Каленюк О. М. Дидактичні засади формування фахових знань у майбутніх учителів образотворчого мистецтва : дис. ... 2005. 210 с.
9. Каленюк О. М. Інтегративний метод у формуванні фахової компетентності майбутніх учителів образотворчого мистецтва. Черкаси : ЧНУ, 2014. С. 88–94.
10. Каленюк О. М. Формування художньо-педагогічної освіти в історичному дискурсі. 2015. С. 63–70.
11. Каленюк О. М. Художнє витинанкарство в контексті підготовки майбутнього художника-педагога. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015. С. 95–101.
12. Каленюк О. М., Нісімчук К. О. Технологія формування духовності: дидактичний аспект : монографія. Луцьк : Волинська обл. друкарня, 2003. 177 с.
13. Каленюк О. М., Полухтович Т. Г. Дослідження якісної характеристики діяльності викладачів. Актуальні питання гуманітарних наук. 2022. Вип. 55. С. 290–294.
14. Каленюк О. М., Полухтович Т. Г. Творча індивідуальність викладача. Актуальні питання гуманітарних наук. 2022. Вип. 54. С. 262–267.
15. Коновець С. В. Естетичні та етичні засади професійної діяльності викладачів образотворчого мистецтва вищих навчальних закладів : посібник. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2013. 148 с.
16. Малицька О. В. Образотворче мистецтво з методикою навчання : навч. посіб. Львів : ЛНУ, 2016. 256 с.
17. Медош А. New Tendencies: Art at the Threshold of the Information Revolution. Cambridge : MIT Press, 2016. 368 p.
18. Михед О. Бачити, щоб бути побаченим. Київ : ArtHuss, 2020. 304 с.
19. Naughton C., Biesta G., Cole D. Art, Artists and Pedagogy. London : Routledge, 2018. 280 p.
20. Orr S., Shreeve A. Art and Design Pedagogy in Higher Education. London : Routledge, 2017. 240 p.
21. Smith T. Contemporary Art: World Currents. London : Laurence King Publishing, 2020. 352 p.
22. Cahnmann-Taylor M., Siegesmund R. Arts-Based Research in Education. London : Routledge, 2026. 440 p.

Інтернет-ресурси

Google Scholar : search system of scientific publications. URL: <https://scholar.google.com>
Tate Research Centre : research in contemporary art. URL: <https://www.tate.org.uk>
MoMA Learning : art education resources. URL: <https://www.moma.org>
Art Education Research Guides. URL: <https://researchguides.library.tufts.edu>

